

Sygn. akt IV Ka 425/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Ewa Rusin
Protokolant:	Marta Synowiec

przy udziale Władysławy Kunickiej – Żurek Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 1 sierpnia 2017 r.

sprawy **J.J.**

syna P. i S. z domu D.

urodzonego (...) w B.

oskarżonego z art. 207 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 30 stycznia 2017 r. sygnatura akt II K 475/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- 1) uchyla orzeczenie o karze łącznej grzywny w pkt. IV dyspozycji,
- 2) oskarżonego J.J.uniewinnia od przypisanych mu czynów z art. 216 § 1 kk w pkt. III dyspozycji, kosztami procesu w tym zakresie obciążając Skarb Państwa,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw . A. P. z Kancelarii Adwokackiej w Ś. kwotę 516, 60 złotych tytułem kosztów nie opłaconej pomocy prawnej, udzielonej oskarżycielce posiłkowej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym ,

IV. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym zaliczając wydatki za to postępowanie na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt IV Ka 425 / 17

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Świdnicy oskarżył J.J.o to, że:

I. w okresie od 15 września 2014 r do 24 grudnia 2014 r w Ś. woj. (...) znęcał się fizycznie i psychicznie nad małoletnim S.A.w ten sposób, że wywoływał awantury domowe podczas których uderzał go pięścią po głowie, szarpał za rękę, szturczał i wyzywał słowami powszechnie uważanymi za obelżywe i obraźliwe,

tj. o czyn z art. 207 kk;

II. w dniu okresie od 15 września 2014 r do dnia 25 maja 2015 roku, w Ś. woj. (...), znęcał się psychicznie i fizycznie nad B. J. w ten sposób, że wywoływał awantury domowe podczas których uderzał ją ręką po głowie, wyzywał słowami powszechnie uważanymi za obelżywe i obraźliwe, niszczył, wyrzucał meble i sprzęt gospodarstwa domowego, ponadto w dniu 25 maja 2015 r na skutek wielokrotnych uderzeń prawej strony nosa okolic oczodołu prawego, bolesności nosa i głowy, które to obrażenia spowodowały rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni,

tj. o czyn z art. 207 § 1 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk;

Sąd Rejonowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 30 stycznia 2017r. sygn. akt II K 475 /15:

I. Oskarżonego J. J.uznał za winnego popełnienia tego, że w Ś., w woj. (...) w okresie od dnia 15.09.2014r. do dnia 28 listopada 2014r. znęcał się fizycznie i psychicznie nad żoną B. D. (poprzednie nazwisko J.) w ten sposób, iż wywoływał w domu awantury, również pod wpływem alkoholu, podczas których wyzywał ją słowami powszechnie uważanymi za obelżywe i wulgarne, uderzał rękami po głowie, niszczył przedmioty - telewizor, tablet, drukarkę, a nadto znęcał się fizycznie i psychicznie nad małoletnim S. A. w ten sposób, iż uderzał go pięścią po głowie, kopał, szarpał, wyzywał słowami powszechnie uważanymi za obelżywe i wulgarne, tj. występku z art. 207 § 1 kk i za to na podstawie cytowanego przepisu wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;

II. oskarżonego J. J.uznał za winnego, tego że w dniu 25 maja 2015 roku w Ś. w woj. (...) uderzając B. D. (poprzednie nazwisko J.) w okolice głowy i twarzy spowodował u niej obrażenia ciała w postaci stłuczenia głowy okolicy oczodołu prawego oraz stłuczenia nosa, powodujące naruszenie czynności narządów ciała na okres poniżej 7 dni, tj. występku z art. 157 § 2 kk i za to na podstawie cytowanego przepisu wymierzył mu karę 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięciu) złotych;

III. oskarżonego J.J.uznał za winnego, tego że w Ś. w woj. (...) działając w warunkach ciągu przestępstw:

- w dniu 24 grudnia 2014r. znieważył B. D. (poprzednie nazwisko J.) słowami powszechnie uznawanymi za wulgarne i obraźliwe,

- w nieustalonym dniu od dnia 25 grudnia 2014r. do dnia 24 maja 2015r. znieważył B. D. (poprzednie nazwisko J.) słowami powszechnie uznawanymi za wulgarne i obraźliwe,

- w nieustalonym dniu w okresie od marca 2015r. do dnia 24 maja 2015r. znieważył B. D. (poprzednie nazwisko J.) słowami powszechnie uznawanymi za wulgarne i obraźliwe,

tj. występków z art. 216 § 1 kk i za to na podstawie art. 216 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierzył mu karę 40 (czterdziestu) stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięciu) złotych;

IV. na podstawie art. 91 § 2 kk i art. 86 § 2 kk połączył wymierzone oskarżonemu kary grzywny orzeczone w pkt II i III wyroku i orzekł karę łączną grzywny 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięciu) złotych;

V. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk w brzmieniu obowiązującym w dacie czynu opisanego w pkt I wyroku wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w pkt I wyroku warunkowo zawiesił na okres 4 (czterech) lat próby;

VI. na podstawie art. 41 a § 1 kk orzekł wobec oskarżonego J.J. zakaz zbliżania się do pokrzywdzonego S. D. na odległość mniejszą niż 3 metry na okres 3 (trzech) lat;

VII. na podstawie art. 46 § 1 kk zasądził od oskarżonego na rzecz B. J. kwotę 2000 zł (dwóch tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za wyrządzoną jej krzywdę przestępstwem opisanym w pkt I wyroku;

VIII. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. P. kwotę 1343,16 zł (tysiąc trzysta czterdzieści trzy złote szesnaście groszy) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżycielce posiłkowej z urzędu;

IX. na podstawie art. 627 kpk zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w całości, w tym wydatki postępowania i wymierzył mu opłatę w kwocie 260 (dwustu sześćdziesięciu) złotych

Z wyrokiem tym w całości nie pogodził się oskarżony, wnosząc apelację za pośrednictwem obrońcy.

Apelujący zaskarżył wyrok w zakresie:

- w odniesieniu do pkt I części dyspozytywnej wyroku - w całości;
- w odniesieniu do pkt II części dyspozytywnej wyroku - w całości;
- w odniesieniu do pkt III części dyspozytywnej wyroku - w całości;
- w odniesieniu do pkt IV części dyspozytywnej wyroku - w całości;
- w odniesieniu do pkt V części dyspozytywnej wyroku - w całości;
- w odniesieniu do pkt VI części dyspozytywnej wyroku - w całości;
- w odniesieniu do pkt VII części dyspozytywnej wyroku - w całości;
- w odniesieniu do pkt IX części dyspozytywnej wyroku - w całości;

II. W oparciu o przepis art. 427 § 1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt 1 kpk wyrokowi temu zarzucił:

obrazę przepisów prawa materialnego, tj.: art. 101 § 2 in principio Kodeksu karnego, dalej KK, poprzez jego niezastosowanie i skazanie Oskarżonego za czyn z art. 216 § 1 KK, pomimo upływu okresu przedawnienia karalności czynu;

III. W oparciu o przepis art. 427 § 1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt 2 kpk wyrokowi temu zarzucił obrazę przepisów postępowania, która mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia, a to:

1. art. 7 KPK polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu, co doprowadziło do wybiórczej, sprzecznej z zasadami logiki i doświadczeniem życiowym oceny dowodów, w szczególności zeznań świadków i Pokrzywdzonych, przejawiające się w:

a) bezkrytycznym i bezrefleksyjnym daniu wiary zeznaniom pokrzywdzonej - Pani B. D. (poprzednie nazwisko J.), podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności zeznania innych świadków, nie potwierdzały zeznań Pani B. D. w zakresie, w jakim twierdziła, iż Oskarżony bił i kopał małoletniego S. A., stosował przemoc fizyczną względem Pokrzywdzonej, albowiem świadkowie ci albo w ogóle nie byli świadkami takich zdarzeń, albo też informacje o takich zachowaniach oskarżonego mieli wyłącznie od pokrzywdzonej;

b) niezasadnym przyjęciu, iż w trakcie awantur z oskarżonym dopuścił się zniszczenia mienia w postaci tableta i drukarki, podczas gdy żaden innych dowód w sprawie nie pozwalał na ustalenie, iż oskarżony dopuścił się zniszczenia

tych przedmiotów, co z kolei miało przełożenie na ustalenie wysokiego poziomu agresji Oskarżonego w trakcie awantur domowych;

c) uznaniu za niewiarygodne zeznań świadka Pana A. M. wyłącznie z uwagi na utrzymywanie stosunków towarzyskich z oskarżonym i sprzeczności jego zeznań z zeznaniami pokrzywdzonej;

d) daniu wiary zeznaniom świadka Panu M. G., w sytuacji gdy Świadek ten nie miał żadnej wiedzy na temat sprawy, albowiem swoje zeznania oparł wyłącznie na relacjach przekazywanych mu przez Pokrzywdzoną, z którą nota bene pozostawał w bliskich relacjach; '

e) ustaleniu, iż Oskarżony w trakcie interwencji funkcjonariuszy policji zachowywał się w stosunku do Pokrzywdzonej w sposób agresywny, podczas gdy z zeznań funkcjonariuszy policji wynika niezbitcie, że w trakcie interwencji, albo oskarżonego w ogóle nie było na miejscu zdarzenia, albo też jego agresywne zachowanie ujawniało się dopiero w momencie wyprowadzenia go z lokalu i nie było skierowane do Pokrzywdzonej;

f) uznaniu za niewiarygodne zeznań świadka pani J. T. z uwagi na „brak chęci zaangażowania się w życie rodzinne sąsiadów”;

g) uznaniu, iż oskarżony 25 maja 2015 r. pobił Pokrzywdzoną, w sytuacji gdy z zeznań świadka Pana J. W. wynikało, że strony szarpały się ze sobą,

2. art. 439 § 1 pkt 9 KPK w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 KPK poprzez ich niezastosowanie i prowadzenie postępowania odnośnie czynów przedawnionych;

3. art. 439 § 1 pkt 9 KPK w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 KPK poprzez ich niezastosowanie i prowadzenie postępowania pomimo braku skargi uprawnionego oskarżyciela.

IV. W oparciu o przepis art. 427 § 1 i 2 KPK oraz art. 438 pkt 3 KPK wyrokowi temu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku polegający na bezpodstawnym uznaniu, iż oskarżony dopuszczał się względem swojej rodziny aktów przemocy fizycznej i psychicznej, podczas gdy okoliczność ta z wyjątkiem zeznań Pokrzywdzonych nie została w sposób należyty udowodniona.

V. Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie art. 427 § 1 oraz art. 437 § 1 KPK wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt III i umorzenie postępowania z uwagi na przedawnienie karalności czynu;

2. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I-II, IV-VII i IX i uniewinnienie Oskarżonego od zarzucanych mu czynów,

ewentualnie:

3. uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt I-II, IV-VII i IX i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie okazała się zasadna, niemniej jej wniesienie doprowadziło do korekty skazania w zakresie ciągu przestępstw zniewag w pkt. III dyspozycji wyroku i w konsekwencji kary łącznej grzywny w pkt. IV dyspozycji wyroku.

Uznanie sprawstwa i zawinienia oskarżonego J. J. w przypisanym mu zakresie występku psychicznego i fizycznego znęcania nad żoną i jej synem małoletnim S. A. , kwalifikowanego z art. 207 § 1 kk zostało poprzedzone prawidłowo przeprowadzonym postępowaniem dowodowym, którego wyniki nie mogą zostać skutecznie zakwestionowane.

Apelujący bezpodstawnie oczekuje zmiany zaskarżonego wyroku w tej części na uniewinniający, formułując zarzuty błędnej oceny dowodów obciążających, tj. bezrefleksyjnej i bezkrytycznej oceny zeznań pokrzywdzonej B. D. oraz innych świadków, potwierdzających jej zeznania i w konsekwencji uznaniu tych dowodów za wiarygodne.

Nie sposób zgodzić się z tezą apelacji, iż ocena zeznań pokrzywdzonej jest chybiona. Apelujący w istocie nie zarzuca im kłamliwości czy tendencyjności, nie kwestionuje ich psychologicznej oceny dokonanej także przy pomocy opinii specjalistycznej biegłej z zakresu psychologii J. O..

Zważyć także należy, iż sam oskarżony przyznał, iż w przypisanym mu czasie przestępstwa nadużywał alkoholu, wszczywał awantury spowodowane jego podejrzeniami o zdradę, a nawet podczas jednej z awantur zniszczył telewizor. Zeznania pokrzywdzonej natomiast w tym zakresie są spójne, przekonujące i co najważniejsze, znajdują potwierdzenie w innych dowodach.

Nie odnosi się apelujący nawet jednym słowem do zeznań pokrzywdzonego małoletniego S. A., który jest wszak świadkiem bezpośrednim, a którego zeznania stanowią dowód poważnie obciążający oskarżonego, na którym sąd oparł ustalenia faktyczne co do aktów fizycznego i psychicznego znęcania wobec obojga pokrzywdzonych.

Skoro do aktów znęcania nad pokrzywdzonymi dochodziło w mieszkaniu, w zasadzie bez obecności osób trzecich, zatem oczywistym pozostaje, że poza świadkiem M. K. nie ujawniono w sprawie innych świadków bezpośrednich. Nie dostrzega apelujący, iż M. K. była naocznym świadkiem licznych awantur wywoływanych bezpodstawnie przez oskarżonego, wulgarnych wyzwisk oskarżonego wobec obojga pokrzywdzonych (k. 28-29 akt).

Nie wymienia apelujący, które obciążające zeznania świadków pośrednich kwestionuje i z jakich powodów. Sąd I instancji oparł ustalenia wyroku na zeznaniach świadków M. G., M. K., K. L. i S. K., których relacje są przecież zgodne z wersją pokrzywdzonych B. D. oraz S. A..

Wbrew twierdzeniom apelującego świadek M. G. nie pozostawał z pokrzywdzoną w bliskich relacjach, relacjonował głównie skargi zasłyszane od pokrzywdzonego małoletniego S., tj. wulgarne wyzwiska, konflikty, zniszczenie telewizora.

W okresie przypisanego oskarżonemu przestępstwa znęcania miały miejsce 2 interwencje policji, 22 listopada 2014r. (od której to daty zainicjowano procedurę „niebieskiej karty”) i 28 listopada 2014r., kiedy to oskarżony niszczył meble i telewizor. W pierwszej dacie w chwili przybycia policji oskarżony był już spokojny, zaś w drugiej dacie zbiegł z mieszkania przed przybyciem policji. Jednakże w obu datach powodem wezwania policji na interwencję było agresywne zachowanie oskarżonego wobec żony.

Nie znajdują uznania zastrzeżenia apelującego wobec zeznań świadka J. T. – to 62-letnia sąsiadka, która potwierdziła odgłosy kłótni i podniesione głosy, dobiegające z mieszkania stron, bez wskazywania konkretnych słów i szczegółów. Zatem nie jest to dowód dla oskarżonego alibijny, ale obciążający, nawet jeżeli świadek - chcąc zdystansować się od stron konfliktu nie chce angażować się w życie sąsiadów - nie podaje bliższych szczegółów.

Z przytoczonych względów sądowa ocena dowodów jako prawidłowa trafnie doprowadziła do uznania sprawstwa i zawinienia oskarżonego co do występku z art. 207 § 1 kk.

Maksymalne ustawowe zagrożenie przewidziane w art. 207 § 1 kk to 5 lat pozbawienia wolności. Wymierzona oskarżonemu kara 1-go roku pozbawienia wolności nie razi surowością, wręcz taki wymiar można uznać za zbyt łagodny, zważywszy chociażby na fakt uprzedniej karalności sądowej oskarżonego – był on już 3 krotnie karany sądownie, w tym 2 krotnie na kary izolacyjne za występkę fizycznego i psychicznego znęcania nad poprzednią żoną J.J. (1)(k. 109 -114 akt odpisy wyroków). Kara ta uwzględnia m. in. wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu, wynikający także z dopuszczenia się przestępstwa na szkodę małoletniego S.. Ponieważ wykonanie kary warunkowo zawieszono na okres próby lat 4-ch, orzeczono wobec oskarżonego zakaz zbliżania się do małoletniego

pokrzywdzonego oraz stosowną nawiązkę na rzecz B. D. (uprzednio J.), zatem stwierdzić należy, iż orzeczenie to spełnia kryteria art. 53 kk.

W odniesieniu do przypisanego oskarżonemu występku z art. 157 § 2 kk ustalenia faktyczne także są obiektywne, wszak ustalił Sąd Rejonowy, także na podstawie wyjaśnień oskarżonego, iż pomiędzy nim a B. D. na tle opieki nad wspólnym 6-letnim synem doszło do kłótni, w trakcie której najpierw oskarżony obrażał wulgarnie pokrzywdzoną wskutek czego B. D. uderzyła oskarżonego, doszło do szarpaniny w trakcie której oskarżony uderzył pokrzywdzoną dwukrotnie w twarz, powodując opisane w wyroku stłuczenia twarzy. Pokrzywdzona bezpośrednio wezwała policję, interweniujący wówczas funkcjonariusze świadkowie M. S. i K. B. potwierdzili, iż pokrzywdzona była zapłakana, w związku ze zgłoszeniem pobicia przez oskarżonego polecili jej udać się do lekarza. Nie ma więc sprzeczności ustaleń faktycznych z wersją świadka J. W..

Zatem nie występują jakiegokolwiek uzasadnione powody do podważenia tej części ustaleń zaskarżonego wyroku. Skoro ponadto wedle dokumentacji lekarskiej stwierdzone obrażenia ciała pokrzywdzonej wypełniają ustawowe znamiona występków stypizowanego w art. 157 § 2 kk, to wina oskarżonego także wątpliwości nie wzbudza. Wymierzona kara grzywny, relatywnie niska, spełnia kryteria art. 53 kk.

Rozstrzygnięciu w pkt. III dyspozycji zaskarżonego wyroku apelujący poświęcił przeważającą część apelacji, ale to nie argumenty apelacji dały podstawę do zmiany wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od przypisanych mu 3- ch występków zniewagi.

Nie zwrócił apelujący uwagi, iż aktem oskarżenia zarzucono oskarżonemu popełnienie w okresie od 15.09.2014r. do 25.05.2015r. występków fizycznego i psychicznego znęcania nad pokrzywdzoną, polegającego m. in na kierowaniu wobec niej słów powszechnie uznanych za obelżywe i obraźliwe. Zatem tak postawiony zarzut prokuratora objął także zniewagi opisane w pkt. III dyspozycji zaskarżonego wyroku. Nie sposób zaprzeczyć, iż prokurator jako oskarżyciel publiczny jest uprawnionym oskarżycielem do złożenia do sądu w tym zakresie skargi. Niezależnie od powyższego, prokurator pismem z dnia 18.01.2017r. (k. 305 akt) także oświadczył, iż obejmuje ściganiem czyny oskarżonego z art. 216 § 1 kk. Tak więc oczywiście chybione pozostają zarzuty apelacji o braku skargi uprawnionego oskarżyciela i procedowaniu Sądu Rejonowego w związku z tym z rażąco obrażającą prawą procesowego.

Powodem zmiany wyroku była natomiast merytoryczna ocena zeznań pokrzywdzonej w zakresie tych 3- ch aktów zniewag. Oskarżony przedmiotowym czynom przeczy, a zeznania pokrzywdzonej stanowią niestety dowód osamotniony i niczym nie poparty. Zważyć także należy, iż pokrzywdzona o przedmiotowych zniewagach zeznała dopiero na etapie rozprawy w dniu 25 stycznia 2016r. W jej wcześniejszych zeznaniach, składanych w postępowaniu przygotowawczym w dniach 23.04.2015r. (k. 60-61) i 26.05.2015r. (k.87), zatem w okresie bezpośrednio następującym po zniewagach, o takich czynach oskarżonego nie wspominała. Nie można zatem niekwestionowanie przesądzić, że zniewag tych oskarżony się dopuścił (jak podaje pokrzywdzona) jak też że ich nie popełnił, jak utrzymuje oskarżony. Tylko i wyłącznie z przyczyn o jakich mowa w art. 5 § 2 kpk oskarżonego uniewinniono.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżycielce posiłkowej w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 17 ust. 2 pkt 4) i ust. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016.1714). (pkt. III dyspozycji wyroku).

O kosztach sądowych postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 kpk i art. 624 § 1 kpk uznając, iż wobec braku po stronie oskarżonego istotnego majątku i dochodów oraz obciążenia obowiązkiem alimentacyjnym, zasadnym jest zwolnienie oskarżonego od ich ponoszenia.